

Афанасьєв Дмитро Миколайович

кандидат соціологічних наук
доцент кафедри соціології і соціальної роботи
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м.Ужгород, Україна
dmytro.afanasiev@uzhnu.edu.ua

Сопко Руслана Іванівна

старший викладач
кафедра соціології та соціальної роботи
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м.Ужгород, Україна
ruslana.sopko@uzhnu.edu.ua

Новосад Крістіна Ярославівна

старший викладач
кафедра соціології та соціальної роботи
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м.Ужгород, Україна
kristina.novosad@uzhnu.edu.ua

ПРИСТОСУВАННЯ МЕРЕЖ ПІДТРИМКИ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ ДО ЇХ ПОТРЕБ

Певна річ, що динаміка демографічної і соціально-економічної ситуації викликає зміну характеру потреб людей похилого віку, на які повинні реагувати система охорони здоров'я і соціального захисту населення. Оскільки прояви життєдіяльності людей похилого віку та їх потреби характеризуються різноманітністю та різноплановістю, то необхідна сукупна система характеристик, показників і параметрів, що у своїй єдності спроможні відобразити стан задоволення потреб за їх окремими видами, а також охарактеризувати роль соціального обслуговування у його покращенні. Така система обґрунтована у цілому ряді міжнародних документів. У рамках діючого другого (Мадридського) Міжнародного плану дій з проблем старіння (ММПДПС) [1] Україна разом з іншими державами, які його реалізують, взяли на себе зобов'язання щодо здійснення відповідних заходів на усіх рівнях у таких трьох пріоритетних напрямках: люди похилого віку й розвиток; сприяння покращенню здоров'я та добробуту у похилому віці; забезпечення життєдіяльності у сприятливому стабільному середовищі [2].

Важлива роль у соціальному захисті літніх людей належить установам, що забезпечують стаціонарні та нестаціонарні форми обслуговування. До стаціонарних форм можна віднести будинки-інтернати, мережа яких існує ще з радянських часів. Сьогодні в Україні забезпечено стає функціонування 324 будинків-

інтернатів соціального захисту населення, в яких перебуває близько 55 тис. інвалідів та громадян похилого віку [3]. Вони призначені, в основному, для самотніх літніх людей, які мають значно обмежену здатність до самообслуговування, пересування та потребують стороннього догляду і допомоги. Крім того, будинки-інтернати дозволяють вирішувати проблеми спілкування, дозвілля та медичного обслуговування пенсіонерів. Однак, побудовані за типом гуртожитків, вони далеко не завжди задовольняють потреби в рівні комфорту і затишку, якості харчування та обслуговування.

Збільшення кількості людей, за якими потрібен догляд, потребує визнання та підтримки родичів-доглядальників (здебільшого жінок), через створення механізму врегулювання цієї трудової діяльності і родинних обов'язків та заходів їх соціального захисту. У середньому сьогодні на одну людину, що потребує догляду, припадає чотири працюючих (1:4), проте, згідно з прогнозами, до 2050 року це співвідношення знизиться до 1:2 [4]. До того ж зростає кількість працюючих жінок і, відповідно, мобільність сімей, а тому старіших самотніх людей, які потребують догляду з боку соціальних служб, стає дедалі більше. І хоча ці зміни відбуваються не одночасно, необхідні стратегічні підходи, які б забезпечували баланс між розвитком надання медико-соціальних послуг в інституційних установах та сприянням здоровому старін-